

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj-juni 2026
Institution	Køge Handelsskole
Uddannelse	Merkantil EUX
Fag og niveau	Dansk A (læreplan hhx17, vejledning merkantil eux juni 2024)
Lærer(e)	Jacob Wraae Nielsen
Hold	EUX 2A og 2D, Studiekompetenceåret

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Mediehistorie og medieanalyse
Titel 2	1800-tallet - <i>Det grimme</i> Det moderne gennembrud
Titel 3	Hjemmefra – rejser i litteratur med fokus på lyrik
Titel 4	All in på sproget
Titel 5	Nyere litteratur – de seneste 30 år
Titel 6	Livets mange valg - Eksistentialisme

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Mediehistorie og medieanalyse
Indhold	<p>Fakta- og fiktionskoder, kontrakter, filmiske virkemidler og komposition – Håndbog til dansk kap. 5.2 + Oversigt til film</p> <p>Filmen Ser du månen, Daniel (2019) – VÆRK</p> <p>Individuelt arbejde med værk - aflevering</p> <p>Medieanalyse til spillefilm i Håndbog til dansk kap 5.4</p> <p>Om reklamer og reklamefilm i Håndbog til dansk kap 5.6</p> <p>Raskins 7 parametre</p> <p>Reklamefilm:</p> <ul style="list-style-type: none">- Det er sjovt at køre fuld på cykel. Lige indtil det ikke er det længere... https://youtu.be/Dnb59Mt-OYU (Rådet for sikker trafik, 2022)- Mobilepay https://youtu.be/7kghNfEzOFg (Dansk Markedsføring GA konto, 2025)- Tal sammen. Hold sammen https://www.provector.dk/video/?p=71052&start=0&cid=202&pl=0&ccs=1&vcr=2 (Knæk cancer, 2022)- Demokrati er ikke en selvfølge https://youtu.be/PAJG9cGqQxQ (TV2, 2022)- Grønnere fremtid for alle https://www.provector.dk/video/?p=71463&start=0&cid=202&pl=0&ccs=1&vcr=2 (Andel, 2022) <p>Pinde og pistoler, kortfilm instrueret af Marc Louis Sutton (2016)</p> <p>Fantasy, kortfilm instrueret af Teemu Nikki (2016)</p> <p>Skriftlig afleveringsopgave: Analyse af kampagnefilmen Herrelogen, Greenpeace 2020.</p> <p>Avisjournalistik i Håndbog til dansk kap 5.1</p> <p>Mediehistorie – herunder kommunikationskulturer</p> <p>Undervisningsmateriale med udgangspunkt i Grundbog til dansk – Systime kap. 4.1</p> <p>”Grænseløse medier” – Krydsfelt side 275-280</p> <p>Anthony Giddens – selvproduceret materiale</p> <p>Karakteristik af moderne medier – herunder begrebet selviscenesættelse.</p> <p>Debatindlæg: Jan Gintberg efter 10.000 kilometer i elbil: Vi kommer alle til at lide en pinefuld død. Politiken 25. januar 2020</p> <p>Fremlæggelser med fokus på argumentation, sproglige virkemidler, modtager samt debatindlæggets gennemslagskraft.</p> <p>Uddrag af dokumentar: De sårede (4 min.), Louise Jappe og Louise Kjeldsen, 2010.</p> <p>Hvor jernkorsene gror, Jan Grarup, tekstuddrag på 4 sider, 2019.</p> <p>Skriftlig afleveringsopgave: ”I 2012 faldt børns evne til at læse og regne. Hvorfor mon?”</p> <p>Debatindlæg i Politiken den 21. december 2025</p> <p>Skriftlig prøve: Carsten Jensen: ”Vejle Fjord er død. Der er en drabsmand, og vi er alle hans medvidere”. Debatindlæg i Politiken, den 30. marts, 2024.</p>
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fo-	Metodisk tilgang til analyse af medietekster med særlig vægt på levende billeder og me-

kuspunkter	ningsjournalistik. Fokus på begreberne redegørelse, vurdering og diskussion samt på brug af relevante analysevejledninger Citatteknik.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Par- og gruppearbejde• Elevfremlæggelser• Skriftligt arbejde, herunder afleveringsopgave

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 2	1800-tallet - <i>Det grimme</i> Det moderne gennembrud
Indhold	<p>S. 58 – 68 i Litteraturens perioder (Michelsen, Langdahl – 2011) Brug litteraturhistorien om Det moderne gennembrud: Ud med Gud Nationalmuseet: Det moderne gennembrud. Danmark i slutningen af 1800-tallet. FliptheSchool: Det moderne gennembrud (Youtube) Søren Vrist Christensen: Det moderne gennembrud - dansk litteratur (Youtube) Podcast: Kanon14 om hhv. Henrik Pontoppidan og Herman Bang</p> <p>Maleriet Udslidt (1889) af HA Brendekilde Film: Lykke Per, Bille August, 2018 (VÆRK) Henrik Pontoppidan: Nådsensbrød Herman Bang: Den sidste balkjole Uddrag af Lucie af Amalie Skram (norsk) Martin Andersen Nexø: Lønningsdag (1900) Diverse malerier fra perioden som visualisering af tendenser. Tale på Youtube: Mette Frederiksen tale ved Folketingets åbning 2024 (her tager MF udgangspunkt i Nådsensbrød)</p> <p>Begreberne realisme, naturalisme og impressionisme Udviklingsromanen som begreb Overgang til Det folkelige gennembrud</p>
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Karakteristik af Det moderne gennembrud ift. samfundsmæssig udvikling, centrale emner og kunstnerisk ideal. Analyse af maleri, noveller og film med fokus på identifikation af tidstypiske træk.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Pararbejde• Individuelt arbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 3	Hjemmefra – rejser i litteratur med fokus på lyrik
Indhold	<p>Tematisk kredser forløbet om det at rejse, både som motiv og som metafor.</p> <p>Perspektiver i dansk – kap. 7 Ud & se – rejser i lyrik. Håndbog til dansk – kap. 4.2, 4.3 og 4.6</p> <p>Line Knutzon: Turisten lider i solen Steen Steensen Blicher: Præludium (1938) Klaus Rifbjerg: Svagbørn (2014) Adam Oehlenschläger: Hiemvee (1805) Johannes V. Jensen: På Memphis Station (1901) N. F. S. Grundtvig: Oplysning (1839) N. F. S. Grundtvig: Det er så yndigt at følges ad (1855) H.C. Andersen: Det døende barn (1830) Rap-gruppen Suspekt: Pilgrim (2017) Tom Kristensen: Nat i Berlin (1921) Rudolf Broby-Johansen: Bordelpige dræber ufødt (Blod, 1922)</p> <p>H.C. Andersen: Skyggen (1847) - VÆRK Skriftligt arbejde med fokus på temaet, rejsen, samt dobbeltgænger-motivet.</p> <p>Om folkeviser – lærerudviklet materiale Germand Gladensvend</p> <p>Materiale i relation til essay-genren. Skriftlig prøve: Essay om menneskets forhold til at rejse.</p>
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokus-punkter	Digtes grafiske udtryk, begreberne strofer, vers, det lyriske jeg, centrallyrik og interaktionslyrik, ydre og indre komposition, semantiske felter, sproglige billeder, sproglige figurer, rim og rytme samt temaet, at rejse.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Pararbejde/gruppearbejde• Individuelt arbejde• Skriftligt arbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 4	All in på sproget
Indhold	<p>Sproghistorie og sprogudvikling Krydsfelt s 164 – 173, 179 – 181, 218 – 231 samt 246 – 252 om: Sprogets tilblivelse og udvikling af dansk, sprogkontakt i middelalderen, påvirkning fra engelsk, sprognormer, sprogvariation samt <i>sprog og handling</i>. Uddrag af filmatiseringen af Holbergs Erasmus Montanus DR 1973 med henblik på at perspektivere sprogpåvirkning/sprog-snobberi. Dansk Sprognævns kampagne for danske alternativer til engelsk ord i dansk.</p> <p>Lærerudviklet materiale om argumentation (inkl. Toulmins udvidede model), appelformer, det retoriske kompas samt opsamling på diverse begreber inden for bl.a. figurer og troper / sproglig tjekliste Reklamevideoer for SAS, Zendium, Børnefonden og Renault med fokus på appelformer.</p> <p>Nephew: Va Fangool! (2009) Martin Luther King: I have a dream (1963) Greta Thunberg: Tale til det engelske parlament, den 23. april 2019 – herunder skriftligt arbejde med talen med fokus på disposition, argumentation, appelformer, ordvalg og sproglige figurer.</p> <p>Jesper Buch: All in (2018) - VÆRK Gruppearbejde med sproglig analyse med fokus på kommunikationssituation, argumentation, appelformer samt sproglige virkemidler.</p> <p>Fokus på skriftlighed Guide til skriftlig dansk HHx - Systime</p>
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokus-punkter	Forståelse for det danske sprogs oprindelse og udvikling, herunder tidens påvirkning fra engelsk. Konkret arbejde med sproglige udfordringer i klassen. Fokus på argumentation, appelformer og sproglige virkemidler.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Individuelt arbejde• Gruppearbejde• Skriftligt arbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 5	Nyere litteratur – de seneste 30 år
Indhold	<p>Individ og identitet – herunder historiens afslutning og det senmoderne, post-modernisme og skrivestile i 1990'erne – Brug litteraturhistorien Helle Helle: Film (1996) Jan Sonnergaard: Sex (1997)</p> <p>Autofiktive tendenser – herunder flydende identiteter, indadvendte og udadvendte tendenser – Brug litteraturhistorien - System Yahya Hassan: Barndom (2013) Lone Hørslev: Jeg ved ikke om den slags tanker er normale (2009) Casper Eric: Dag 2 (2020)</p> <p>Desuden: Skriftlig afleveringsopgave: Lone Hørslev: Egernet (2017) Skriftlig afleveringsopgave: Thomas Lagermand Lundme: Stenbroer (uddrag). Fra romanen <i>Stenbroer</i>, 2021. Skriftlig prøve: Anja Otterstrøm: Stor (2012) Yahya Hassan i Deadline, Danmarks Radio (2013) Jakob Ejersbo: Nordkraft (2002). Læst på 1. år. - VÆRK</p>
Omfang	Ca. 20 lektioner
Særlige fokuspunkter	Litteratur fra både 90'erne og de seneste år. Skrivemåder og motiver i nyere litteratur.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Individuelt arbejde• Gruppearbejde• Skriftligt arbejde, herunder afleveringsopgave

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 6	Livets mange valg - eksistentialisme
Indhold	<p>Selvproduceret materiale om eksistentialismen med begreber som fx frihed/ufrihed, valg/ikke-valg, ansvar/tomhed, mening/meningsløshed, identitet/fremmedgørelse og angst.</p> <p>Martin A. Hansen: Roden (1955) Karen Blixen: Uddrag af Babettes Gæstebud (1952) Jan Sonnergaard: Sex (1997) Artikel: Det var sindssygt svært at hive mig selv ud af offerrollen (2016) om Chloe Avo Holm, Alt for damerne TV-indslag: Som 12-årig solgte hun sin krop for første gang (2024), Kosmopol Thomas Korsgaard: Man skulle nok have været der (2022) - VÆRK</p> <p>Peter Seeberg: Rejsen til Ribe (novelle, 1990) er læst på 1. år.</p>
Omfang	Ca. 35 lektioner
Særlige fokuspunkter	<p>Mundtlige fremlæggelser af arbejde med værket.</p> <p>Fokus på beskrivelse af den litterære periode efter 2. verdenskrig og identifikation af eksistentialistiske træk med henblik på at koble periodetanker til udvalgte tekster. Indledende forløb.</p>
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Gruppearbejde med afsluttende fremlæggelser og klasses Diskussion• Skriftlig afleveringsopgave